

5. A világ legnagyobb személyszállító gőzhajói

Les plus grands paquebots du monde.

Gőzös — Paquebot	Lobogó — Pavillon	Elegytónna — Tonnes brutes
Leviathan ¹⁾	Amerikai Egy. Áll. — <i>États-Unis</i>	59.956
Maje-tic ²⁾	brit — <i>britannique</i>	56.551
Berengaria ³⁾	brit — <i>britannique</i>	52.226
Bremen	német — <i>allemand</i>	46.000
Europa	német — <i>allemand</i>	46.000
I-e-de-France	francia — <i>français</i>	43.500

¹⁾ A volt német „Vaterland“ — *l'ex-„Vaterland“* allemand,

²⁾ A volt német „Bismarck“ — *l'ex-„Bismarck“* allemand,

³⁾ A volt német „Imperator“ — *l'ex-„Imperator“* allemand.

A 3 legnagyobb óriásgőzöst tehát a németek építették és a versaillesi békeszerződés rendelkezései folytán került új tulajdonosaihoz. Az „Ile-de-France“-ot 1926 már-

ciusában bocsátotta vízre a Compagnie Générale Transatlantique, a „Bremen“-t és az „Europa“-t pedig 1928 augusztusában bocsátotta vízre a Hamburg-Amerika-Linie. Az óriásgőzösök átlagos sebessége 22—23 csomó. Valamennyien a hajózás legfontosabb útvonalán: az északnyugateurópai kikötőkből az északamerikai atlanti kikötőkbe (elsősorban New-Yorkba) vezető ún. északatlanti útvonalon közlekednek. Fedélzetükön elsőrendű, a legfényűzőbb szállodakéval vetekedő kényelmet és mindenféle szórakozást nyújtanak utasaiknak.

Columbus Kristóf 100 tonnás „Santa Maria“-jától a 60.000 tonnás „Leviathan“-ig valóban szédületes arányban fejlődött a hajóépítőipar, ami az acélnak építőanyagul és a gőznek hajtóerőül való felhasználásának köszönhető.

Somogyi József dr.

◎ ÁRSTATISZTIKA ÉS PÉNZÜGY ◎

A víziutakra fordított állami kiadások.

Les dépenses publiques affectées aux voies d'eau de Hongrie.

Résumé. Depuis 1920, la plupart des dépenses affectées aux voies d'eau ont été absorbées par la construction du port commercial et industriel de Budapest et la régularisation du bras de Soroksár du Danube. Ces travaux s'étant avancés depuis 1925 où ils avaient coûté 91·4% de la somme affectée à toutes les voies d'eau, les dépenses exigées par eux diminuèrent considérablement dans les deux dernières années (en 1927, elles ont été inférieures de 79·2% à celles de 1925), de sorte que les dépenses pour la régularisation d'autres voies d'eau ont pu être augmentées en proportion. Cependant il reste beaucoup à faire à cet égard; avant tout, dans l'intérêt de l'agriculture, il faudrait pourvoir l'Alföld (la grande plaine) de canaux.

*

A víziutakra fordított állami kiadások a budapesti kereskedelmi és ipari kikötő építkezésének előrehaladása következtében ugyan az utolsó években végeredményben csökkentek, de ha az egyes folyók szabályozására fordított összegeket ettől a kimagaslóan nagy tételtől elkülönítve vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy különösen 1927-ben a vízszabályozásra fordított kiadások igen tekintélyes arányban megnövekedtek. Így a Duna szabályozására az 1927 évben 44·5%-kal nagyobb ösz-

szeglet fordítottak mint 1926-ban, sőt 246%-kal nagyobb összeget mint 1925-ben. Ugyanilyen arányban nőtt a Tisza szabályozására fordított összeg is, mely 1927-ben 27%-kal nagyobb volt mint 1926-ban és 326·5%-kal nagyobb mint 1925-ben. Itt meg kell jegyeznünk, hogy a Tisza szabályozási költségei között szerepelnek a Bodrog és a Szamos folyók szabályozási költségei is. A költségek emelkedése, mint táblázatunk adatai mutatják,

A víziutakra fordított állami kiadások.

Dépenses affectées par l'État aux voies d'eau.

a) **Az összes kiadások.** — *Dépenses totales.*

É v A n n é e	Kezelési és fenntartási Dépenses d'adminis- tration et d'entretien	Szabályozási Dépenses de régularisa- tion	Az összes Total des dépenses
1920	115.358	1,129.653	1,245.011
1921	188.870	1,914.806	2,103.676
1922	122.646	3,610.386	3,733.032
1923	71.225	5,226.035	5,297.260
1924	98.658	3,839.415	3,938.073
1925	190.102	7,455.810	7,645.912
1926	424.172	6,435.996	6,860.168
1927	681.785	6,316.297	6,998.082

b) Szabályozásokra fordított kiadások folyók szerint.

Sommets affectées à la régularisation des eaux.

É v A n n é e	A Duna Danube	A Tisza ¹⁾ Tisza	A Körösök Körös	A Maros Maros	A Dráva Drave	Az egyéb vizek ²⁾ Autres cours d'eau ²⁾	A budapesti keresk. és ipari kikötő épít- és sora és a sorok- sári Dunaág Construct. du port commerc. et ind. de Budapest et régulari- sation du bras du Dan. à Soroksár	Valamennyi folyó Tous les cours d'eau
szabályozására fordított kiadások pengőben dépenses affectées à la régularisation des cours d'eau ci-dessus, en pengős								
1920	22.112	42.145	2 500	—	1.082	272.955	788 859	1,129.653
1921	62.823	99.955	3.454	2 116	791	417.602	1,328.065	1,914.806
1922	89.578	128.660	1.559	669	73	382.720	3,007.127	3,610.386
1923	135.536	94.669	1.872	—	—	395.938	4,598.020	5,226.035
1924	88.820	120.319	8.198	—	—	289.609	3,332.469	3,839.415
1925	138.996	192.795	6.202	—	3.386	303.374	6,811.057	7,455.810
1926	332.897	647.711	13.101	—	9.061	730.902	4,702.324	6,435.996
1927	480.872	822.314	60.302	45.609	131.363	974.944	3,800.893	6,316.297

¹⁾ A Bodrog és Szamos folyók szabályozási költségeivel együtt. — *Y compris les frais de régularisation des rivières Bodrog et Szamos.*

²⁾ A vegyes kiadások is ide számítottak. — *Y compris les dépenses mixtes.*

hasonló arányban nőtt az utóbbi években a többi folyóknál is.

A vízszabályozásra fordított állami kiadások oroslánrészét ebben az évtizedben, mint már említettük, a budapesti kereskedelmi és ipari kikötő építésére, valamint a soroksári Dunaág szabályozására fordított kiadások foglalták le. Az állami kiadások legnagyobb része az 1925. évben fordított erre a célra (az összes ilyen természetű kiadások 91·4%-a), az 1926. évben ez az összeg már 31·0%-kal, sőt 1927-ben már 44·2%-kal csökkent. Ennek a jelentékeny csökkenésnek lett a következménye azután az, hogy a kormány az utóbbi

években, mint a felsorolt adatokból láthattuk, nagyobb összegeket fordíthatott a többi vízszabályozási munkálatok elvégzésére. Ezen a téren tudvalevőleg Magyarországon még nagyon sok a tennivaló. Egyebet nem is szükséges felemlítenünk, mint azt, hogy a többtermelés előmozdításának egyik legfontosabb feltétele az Alföld csatornázásának sikeres keresztülvitele. Ha ezt a munkálatot, amelyik a szikes talajok javításával és a nyári rendszeres csapadékhiány enyhítésével szoros összefüggésben van, sikerül rövidesen végrehajtani, a többtermelési probléma mindenesetre nagy lépéssel közeledik a megoldáshoz.